

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Računa vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge isvenavstrijke 6 K. Kdor hodi sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošlja do odpovedi. — Udje „Kabi“ „Slovenskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5, v sprejemni naročnino, inserate in reklamacije, cesta šte. 5, za trikrat 85 vin. Za večkratne oglase primeran popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 8 strani.

Občni zbor Slovenske kmečke zveze

se vrši na belo nedeljo, dne 30. marca ob 10. uri dopoldne v Mariboru, Flössergasse 4 (blizu Cirilove tiskarne). Med drugimi govori državni in deželni poslanec Fran Povše iz Ljubljane. Vsi pristaši vabljeni!

Slovenska kmečka zveza.

V nedeljo, dne 30. t. m., ima Kmečka zveza v Mariboru svoj občni zbor. Zanimanje za to zborovanje je tem večje, ker bo ob tej priliki govoril star slovenski boritelj za kmečke pravice na Slovenskem, kranjski deželni in državni poslanec Fran Povše. Celo njegovo življenje je posvečeno delovanju za blagor našega kmečkega ljudstva. Mož velja ne samo med Slovenci, ampak sploh na Avstrijskem kot najboljši poznavatelj kmečkih razmer. Njegovega modrega sveta v teh zadevah se radi poslužujejo v državnem zboru in pristojnih ministrstvih. Pri vseh postavitvah, tikajočih se kmečkih razmer, je zadnjih 25 let s svojim velikim znanjem in izredno marljivostjo sodeloval. Veseli smo, da tega odličnega kmečkega strokovnjaka lahko v nedeljo na občnem zboru Slovenske kmečke zveze vidimo, slišimo in spoznamo tudi na štajerskih tleh.

Slovenska kmečka zveza se lahko ozira na 6 let svojega obstanka nazaj. Veliko bojev je imela v tem času, a doživela je tudi veliko lepih zmag. Najlepša njena zmaga pa je, da si je pridobila zaupanje ogromne večine slovenskega kmečkega prebivalstva na štajerskem. Kar danes krščansko misli, naravno čuti in stremi za gospodarskim napredkom, je v njeni vrstali. Zaupanje pa ji je pridobilo njeno delovanje, ki se je vedno in povsod napašalo na dobrobit našega kmečkega stanu.

Z veseljem pa nas navdaja tokrat tudi pričakovanje, da se bo letošnjega občnega zbora S. K. Z. udeležilo precejšnje število njenih pristašev iz vrst kmečkega delavstva. Kmet in kmečki delavec spada skupaj, kakor pri delu, tako tudi pri političnih bojih in zmagah. Sreča enega, sreča tudi drugega, slabi časi za enega, slabi tudi za drugega. Veselje in žalost okušata oba, zato naj tudi v javnosti nastopata skupno. Tudi v tem oziru nam bo letošnji občni zbor nudil veselo sliko.

Pozdravljamo torej iskreno vse pristaše Slovenske kmečke zveze, ki bodo v nedeljo na njenem občnem zboru. Bog blagoslovi delo in posvetovanje občnega zbora!

Grški kralj ustreljen.

Grški kralj Jurij je bil v torek, dne 18. marca, v Solunu umorjen. Torišče žalostnega dogodka je postalo isto mesto, katero je smatral umorjeni kralj za središče bodoče grške slave. Čeprav so Bolgari s svojim vojaštvom zavzeli in premagali Solun, vendar si ga je grška kraljeva rodbina takoj nato izbrala za svoje bivališče ter ravno s tem hotela vsemu svetu in pred vsem svojim zaveznikom na ves glas povedati, da smatra to važno in bogato trgovsko mesto za svojo nedotakljivo last. Toda tudi v tem slučaju se je dobesedno izkazalo, da tuja zemlja ubija človeka.

Dolgi 50 let je nosil kralj Jurij grško kraljevo krono na glavi. Bila je do zadnjega zelo težko breme zanj. Ko mu bi naj bila postala lahka in slavna, začela ga je smrtna krogla zločinca. Ko so l. 1862. Grki odstavili kralja Otona iz bavarske kraljevske rodbine, izbrala je grška narodna skupščina danskega princa Jurija za svojega kralja, ki je zasedel gr-

ški prestol dne 30. marca 1863. Izbralo ga je ljudstvo, ki je bilo ponosno na svojo staro grško zgodovino, ki pa je v teku stoletij v večnem boju s Turki izgubilo smisel za red in zmerno samopremagovanje. Hrepenelo je po slavi in ugledu med svetom, a ni imelo za to potrebnih sposobnosti in vrlin. Upalo je, da mu bo novi kralj vsled mnogostranskih zvez svoje rodbine pridobil to, po čemur je hrepenelo. Toda varalo se je. Saj tudi ni bilo drugače mogoče, kajti prava pot do moči in slave vsake države leži v tem, da je v njej sami mir in red, da je uprava poštena in so denarne razmere urejene. Posebno pa je zamerilo grško ljudstvo kralju Juriju, da mu ni mogel osigurati posesti Krete. Ko je leta 1897 nastala zaradi Krete vojska med Grško in Turčijo, imela je Grška nesrečo, da je bila stranovito tepena. Kakor v sedanjosti vojski, je tudi takrat imel najvišje povelje nad grško armado prestolonaslednik Konstantin. Turški vojskovođa Edhem-paša ga je v treh bitkah popolnoma porazil. Jeza nad prestolonaslednikom je bila tako velika, da ga niti lastni vojaki v vojnem taboru niso hoteli več pozdravljati. In tako dolgo je trajala nevolja proti njemu, da so se še leta 1909 uprli častniki in zahtevali, da se prestolonaslednik in vsi kraljevski principi odstranijo iz grške armade. Se-le sedanjosti vojska je popravila staro nevoljo nad njim, posebno ko je pod njegovim poveljstvom padla od Turkov tako junaška branjenca Janina. Kraljeva rodbina je postala zopet priljubljena med ljudstvom. Toda kralju Juriju ni bilo dano, da bi živil prijetne sadože zadnje zmagovalne vojske. Morilčeva roka ga je nepopadoma izbrisala izmed vrst zmagovalnih balkanskih kraljev.

Kako se je zgodil umor.

Kralj se je vsak dan po obedu, če je bilo količkaj lepo vreme, izprehajal po ulicah in drevoredih. Tudi v torek, dne 18. marca popoldne, je šel kralj Jurij s svojim adjutantom (pritočnikom) polkovnikom Frankudisem na izprehod po solunskih ulicah. Bilo je okrog 5. ure. Sprehajalca sta korakala po ulicah. Za ogled neke hiše v ulici Hagia Trias (Sveta Trojica) je bil skrit morilec Schinas. Ko je prišel kralj v bližino dotične hiše, je skočil morilec pred kralja ter z vsklikom: „Tu imaš!“ ustrelil trikrat z velikega revolverja na kralja. Adjutant je hotel ustreliti na morilca, a že poprej je ustrelil napadalec nanj, a ga sreči ni zadel. Dva orožnika sta se nato razkačena vrgla na morilca in ga prijela, ne da bi se bil ta kaj branil. Kralj je stopil nekaj korakov naprej, potem pa se je zgrudil pred prodajalno nekega trgovca nezavesten na tla. Trgovce je takoj priskočil h kralju in ga skušal dvigniti. Ko je adjutant videl, da je morilec že zvezan, se je obrnil h kralju, katerega je ravno skušal trgovce spraviti k zavesti. Kralja so spravili takoj na vojaški avtomobil ter ga odpeljali v vojaško bolnišnico. A med potjo je izdahnil. Krogla mu je predrila pljuča in srce. Strel je bil tako močan, da je prišla krogla na drugi strani do kože. Kralj je močno krvavel. Obleka je bila vsa okrvavljena. Križ, okrašen z dragimi kamni, ki ga je nosil kralj na vratu, je bil ves pordečen s kraljevo krvjo. — Ko so žandarji prijeli morilca in ga izpraševali, zakaj je izvršil umor, je hladnokrvno odgovoril: „Saj imate sodnijo, tam bom govoril.“

Truplo umrlega kralja so prenesli v solunsko kraljevo palačo, od koder ga prepeljejo v Atene. Krsto so nosili princ Nikolaj, kraljev adjutant in drugi višji častniki. V sprevodu so šli vsi vojaški cerkveni in drugi odličnjaki. Grški nadškof je molil pred krsto. Častno stražo ob krsti pa so izvrševali grški stotniki.

Morilec.

Morilec se imenuje Aleksander Schinas, je star 45 let in je po rodu Grk. Pri zaslišanju je izpovedal, da je socialni demokrat. Rekel je, da je ustrelil kralja, ker je odklonil kralj njegovo prošnjo za večjo denarno podporo in ker ga je baje kraljev adjutant nekoč spodil s kraljevega dvora. Še pred kratkim je Schinas opravljal službo sluga v neki šoli v Seresu in po zavzetju Soluna je dobil enako službo v Solunu. Ker je bil udan pijančevanju, je bil odpuščen. Sumi se, da je tudi umor izvršil v pijanosti. Preiskava o umoru se je začela takoj po zločinu in je trajala celo noč. Kakor se je dognalo, ni imel Schinas nobenega sokriveca. Svoj čas je bil morilec tudi učitelj, študiral je, kakor poročajo nekateri listi, celo na vseučilišču

za zdravnika, a študij radi nerednega življenja ni dokončal. Bil je bogatajec in tako vtopljen v socialno, demokratske nauke, da je večkrat kričal, da se mora vse premoženje razdeliti med vse državljane na enake dele ter da se mora znižati delavni čas na 2 uri na dan.

Kralj Jurij.

Umorjeni kralj je bil rojen l. 1845 kot sin danškega kralja Kristjana V. 15. oktobra 1867 se je poročil v Petrogradu z rusko veliko vojvodinjo Olgo Konstantinovno, ki je bila rojena l. 1851. Kralj Jurij je imel 6 otrok, in sicer: 5 sinov in 1 hčer. Najstarejši je prestolonaslednik Konstantin (sedanji kralj), rojen dne 21. julija 1868, poročen l. 1889 s prusko princezino Sofijo. Za njim sledijo: princ Jurij, Nikolaj, Andrej in Kristof ter princezinja Marija.

Kralj Jurij je bil zelo prijazen človek. Rad je občeval s priprostim ljudstvom. Bodisi delavec ali kmet, z vsakim se je rad pogovarjal. Na izprehod se je vozil ali šel najraje sam, ali pa je k večjemu vzel svojega adjutanta s seboj. Nekoč se je v bližini Aten peljal s svojo hčerko na izprehod. Zunaj mesta je srečal 4 može, ki so z nabitimi puškami merili nanj. Kralj obstal z vozom, vzel svojo palčico in stoji v vozu zagrozil s palčico onim možakarjem. Ti so bili vsled kraljeve hladnokrvnosti presenečeni in so zbežali. Najraje se je kralj vozil, če so bili v kočijo vpreženi konji-belci. Z avtomobili prvotno ni imel nobenega veselja, a zadnja leta skoro ni bilo dneva, da se Jurij ne bi bil peljal s samodrečem na izprehod. Tudi s kolesom se je rad vozil. Neki dan je prevozil z nekim kapitanom daljavo 80 km. Kralj je bil v svojem življenju večkrat v smrtni nevarnosti. Nekoč je šel v Atenali mimo vojaške straže, ki mu je zaklicala: „Stoj!“ Ker kralj ni obstal, je straža ustrelila. Kralju je šla krogla skozi rokav, a ranjen ni bil. Drugi dan je poklical kralj vojaka k sebi in ga prav po kraljevsko obdaroval radi njegove točnosti in zvestobe.

V neki vasi je rešil stari ženici življenje. Potegnil jo je iz vode. V zahvalo so ga kmetje povabili na dom, ga pogostili in kralj je ostal pri kmetih čez noč. — V neki drugi vasi je videl utrjeno žensko, ki je nosila svoja 2-otroka. Stopil je k njej, si sam naložil otroka in ju nesel h kmetici na dom.

Zalost na Grškem.

Vsled nesrečne kraljeve smrti se je odela vsa Grška v žalno obleko. Po cerkvah se opravljajo molitve in službe božje za rajnim, raz hiše plapolajo črne zastave. Trgovine in gostilne so bile več dni zaprte. Topovi so naznanjali žalostno vest, vsi zvonovi po cerkvah so zvonili. Kraljica Olga se je onesvestila, ko je izvedela za grozno novico. Od vseh strani prihajajo v Atene sožalje izjave. Tudi naš cesar Franc Jožef je novemu kralju Konstantinu v prisrčni brzojavki izrazil svoje sožalje nad žalostno smrtjo očeta. Kraljica-vdova Olga je s princezino Alico in princema Jurijem in Andrejem došla dne 20. marca v Solun. Ko je zagledala kraljevo mrtvo truplo je omedlela. Truplo so prepeljali te dni iz Soluna v Atene.

Novi grški kralj Konstantin.

Prestolonaslednik Konstantin, ki je obenem tudi vrhovni poveljnik grške armade, je bil za časa umora svojega očeta v Janini. O smrti svojega očeta je izvedel od polkovnika Dusmanisa, ki mu je sporočil: „Visokost, sporočiti Vam imam važno in žalostno novico.“ Prestolonaslednik je vprašal, ali je dobil morda kako poročilo iz Soluna, na kar mu je polkovnik izročil brzojavko. Prestolonaslednik takoj ni razumel v prvi zmedenosti brzojavke, tako, da mu jo je moral polkovnik prebrati. Globoko potr in s solzami v očeh je odredil nato prestolonaslednik, da sporoči tudi princezinji Mariji to strašno novico, ki je bila tudi v Janini, ter sestavil nato sam dnevno povelje na armada.

Ko sta se princezinja Marija in Konstantin selila, sta se objela in bridko jokala. Prestolonaslednik se je takoj odpeljal v Atene. Dne 20. marca ob 8. uri jutraj je s princezino Marijo došel v Atene. Tisočglava množica je pričakovala novega kralja ter ga molče, pa iskreno pozdravljala. Konstantin je sedaj star 45 let. Grki želijo, da bi se novi kralj imenoval Konstantin XII., ker je bil zadnji grški bican-

tinski (carigradski) vladar Konstantin XI. (umrl kot junak dne 29. majnika 1453. ko so Turki zavzeli Carigrad). V petek, dne 21. marca, je novi kralj v Atenah prisegel na grško ustavo. Atenski nadškof je molil posebne molitve ter prebral prisego, katero je ponovil kralj z močnim glasom. Nato je kralj podpisal prisego, katero so sopsodpisali ministri in nadškof. Ko se je vračal kralj iz zbornice, kjer se je vršila prisega, ga je ljudstvo viharno pozdravljalo. Nato se je kralj Konstantin odpeljal v Solun k svojemu mrtvemu očetu.

Na Balkanu.

Umor grškega kralja k sreči ni v nobeni zvezi z balkansko vojsko. V prvem hipu, ko se je raznesla vest o tem umoru, so nemški listi podtaknili morilec Bolgarom ter so že vedeli povedati o klanju Bolgarov v Solunu ter so v duhu gledali, kako korakajo grški vojaki proti bolgarskim. Pa vse to je ostalo neizpolnjena želja dotičnih nemških krogov. Umor je čisto zasebnega značaja, čim propadlega socialista. Balkanska zveza ostane od njega nedotaknjena, da, še celo bolj se bo utrdila s prijateljsko vezjo med balkanskimi vladarji, ker nameravajo, kakor poročajo listi, se vsi trije ostali vladarji balkanske zveze osebno udeležiti pogreba grškega kralja v Solunu.

Med tem ko so te dni grški topovi le izstreljevali žalne strele, so bolgarski in srbski topovi gromeli smrtno pesem nad Odrinom in Skadrom. Se se nista udali ti dve močni trdnjavi, pa kmalu bosta prisiljeni in zastave balkanskih zmagovalcev bodo zaplapolale nad tema, nekdanj turškima trdnjavama.

Naša monarhija kot najbližja sosedba balkanskih držav ni samo brezbržna opazovala krvavega boja, temveč je že drugače prišla navskriž z balkanskimi zavezniki. Prvič se je to zgodilo v znani zadevi konzula Prohaskke, ki se je pa zadovoljivo rešila, kakor je tudi upati, da se bomo tudi v drugih točkah pogodili s Srbi. Drugi spor pa se je pojavil med Črno goru in našo državo. Vzrok je albansko vprašanje, ki dan na dan poraja nove težkoče. Naša država, ki ima z ojačevanjem vojaških čet na severu in južni državni meji že dosežaj kakih 600 milijonov kron izdatkov, ima gotovo braniti važne interese na Balkanu. K tej obrambi pa slabo pomaga hujskanje nemških listov, temveč bo treba mirnega sporazuma z našimi balkanskimi sosedi.

Spor med Avstrijo in Črno goru.

Ko je turška bojna ladja „Hamidiye“ dne 11. t. m. napadla Srbe pred Sv. Ivanom Meduvanskim, se je nahajal v tamošnjem pristanišču tudi avstro-ogrski trgovski parnik „Skodra“, kateremu je zapovedoval kapitan Blažič. Poveljnik pristanišča je zahteval od kapitana Blažiča, naj pomaga s parnikom „Skodra“ spravljati srbske vojake in vojno gradivo z grških parnikov na suho. Kapitan se je temu protivil, ker od ravnateljstva parobrodne družbe „Ungaro-Kroata“ ni imel za to dovoljenja. Med tem pa je priplula „Hamidiye“ ter že začela obstreljevati grške ladje. Stiri ladje so se potopile, a tri so bile močno poškodovane. „Skodri“ ne ni ničesar zgodilo, ker je zavzela varno mesto. Srbski vojaki so poskakali raz grške ladje v morje. Ko se je „Hamidiye“ odstranila, so Črnogorci in Srbi opetovano zahtevali, naj pomaga „Skodra“ srbskim vojakom, ki so plaval po morju. Blažič se je ustavljaj, češ, da je to prenevarno in še-le potem, ko je baje poveljnik pristanišča zagrozil, da bo dal vse moštvo „Skodre“ pobesiti, je „Skodra“ začela sprejemati na krov plavajoče Srbe in jih spravila na suho. Ko se je čez nekaj časa raznesel glas, da se „Hamidiye“ vrača, je porabila „Skodra“ ugoden trenutek in urno odplula v črnogorsko pristanišče Ulcinj.

Tako se je dogodila zadeva „Skodre“, ki je prvi vzrok spora med Črno goru in Avstrijo. Avstrija namreč zahteva, naj da Črna gora v tej zadevi pojasnjenje in zadoščenje. Pa so še druge reči, ki so povečale ta spor.

Dunajski listi namreč poročajo, da so Črnogorci pri Džakovici dne 7. marca ubili katoliškega duhovnika (franciškana) Angela Palič, ker ni hotel pristopiti k pravoslavni veri. Kakor poročajo nemški listi, katerim pa ni vsega verjeti, se je umor izvršil tako-le:

Omenjenega dne so se združili v Džakovici in okolici srbski in črnogorski vojaki z zagrizenimi pravoslavni duhovniki, da bi prisilili ondotno prebivalstvo na prestop k pravoslavni veri. 300 oseb, moških ženskih in otrok, med njimi Paliča, so zvezali z vrvmi in pozvali na prestop. Neki pravoslavni duhovnik je pokazal na vojake, ki so imeli pripravljene puške, pa je dejal: Ali podpisete, da prestopite, ali pa vas pošljejo vojaški božji bojovníki v pekel. Nato so jetniki podpisali. Kot zadnji je prišel Palič na vrsto. Bil je edini, ki je vkljub 3kratnemu pozivu mirno in dostojno odklanjal. Tedaj so na mig pravoslavne črnogorskega popa planili vojaki po njem, mu strgali duhovniško obleko s telesa in ga jeli obdelavati s kopiti pušk. Palič, ki je imel več zlomljenih kosti in reber, se je zgrudil na tla. Zdaj so težko ranjenega še enkrat vprašali, če podpisje. Odgovoril je: „Ne, svoje vere ne zapustim“. Dobil je zopet nekaj udarcev s kopiti, dokler mu ni bajonet prebodel pljuča in mu končal življenje.

Ti dogodki so poostri razmerje med našo monarhijo in Črno goru. Sedaj se vršijo pogovori med našo in črnogorsko vlado. Avstro-ogrski poslanik v Cetinju, baron Giesl, je dne 19. marca v imenu avstro-ogrsk vlade predložil črnogorski vladi te-le zahteve: 1. Črna gora mora pripustiti prost odhod vseh civilnih (nevojaških) prebivalcev iz obleganega Skadra. 2.

Črna gora mora pojasniti, kako in zakaj se je zgodil umor katoliškega duhovnika Paliča v Džakovici. Avstrija zahteva, da Črna gora pripusti, da gre katoliški škof v Skoplju, Miedija, v Džakovico ter ob navzočnosti avstrijskega konzularnega uradnika preišče zadevo duhovnika Paliča. 3. Avstro-ogrskavlada zahteva, da Črna gora ustavi vse nasilnosti v Albaniji in naj Albancev ne sili k prestopu k pravoslavni veri. 4. Avstro-ogrskavlada zahteva zadoščenje za nepravilnosti, katere so izvršili Črnogorci napram parniku „Skodra“.

Na te zahteve je črnogorska vlada že odgovorila. Izjavlja, da ne more dovoliti civilnemu (ne se vojskujočemu) prebivalstvu odhoda iz Skadra; naklajje ne more dovoliti, da bi kak zastopnik tuje vlade bil udeležen pri preiskavi v Džakovici, ker je v teh, v vojski pridobljenih krajih, edini vladar črnogorski kralj. Ta odgovor smatra naša vlada za nezadosten in bo zato stavila svoje zahteve v ostrejši obliki.

Slabo zastopstvo Avstrije.

Naša država in Rusija sta se pogodili, da začneta istočasno razoroževanje na avstrijsko-ruski meji. Ta sklep sta naša in ruska vlada naznanili dobesedno. Ruska vlada pa je še dostavila, da se je prepričala, da Avstrija nima namena, napasti Srbije in Črne gore. S tem dostavkom bi Avstrija nekako priznala, da ima za svoje postopanje napram balkanskim državam dajati odgovor Rusiji. Takoj, ko se je izvedelo za ta čuden dostavek, je nastalo v avstrijskih visokih krogih razburjenje. Povpraševalo se je, kdo je od naše strani kriv, da se je ta dostavek sprejel v sklep obeh držav. Sedaj se je izvedelo, da je imel dotični sklep ruske vlade v rokah avstrijski poslanik v Petrogradu, grof Thurn-Valsassina, pa se mu ni protivil. Ne bi bili mogoči taki slučaj, če bi imeli v inozemstvu boljše zastopnike. Pri izbiri se samo gleda na to, ali je dotični Nemec ali Madžar, ne pa tudi na to, ali je dovolj sposoben.

Položaj v Skadru.

Nove srbske čete, ki so jih pripeljale grške ladje po morju, so že na svojih mestih pred Skadrom. Srbi s svojimi topovi silovito obstreljujejo mesto. Po črnogorskih poročilih je bil učinek obstreljevanja velik. Srbske čete so si po uspešnem obstreljevanju in ljutem boju osvojile utrdbo Mali Bardanjol in ga obdržale v svojih rokah kljub silnemu turškemu protinaskoku. Položaj v Skadru je silno obupen; tudi tej turški trdnjavi bo najbrž kmalu odbila zadnja ura. V mestu baje razsajajo kužne bolezni, posebno legar. Mesto na več krajih gori. Črnogorsko-turške čete se pripravljajo na zadnji glavni naskok, po katerem u. pajo, da postane Skader last Črnogorcev. Kralj Nikita je baje izjavil: Ali bom šel v Skader kot zmagovalec, ali pa senevrem več živ nazaj v Cetinje.

Pri Čataldži.

Dne 19. marca je napadla turška divizija z artilerijo in konjenico levo bolgarsko krilo. Kljub ugodnejšim postojankam, ki so jih imeli Turki, so bile turške čete na celi črti vržene nazaj. Turki so imeli jako velike izgube. Neka druga turška divizija je naskočila bolgarsko središče in se je približala bolgarskim okopom na 400 korakov. Bolgari so napravili protinaskok in so pogнали Turke v beg. Nad 500 mrtvih in ranjenih Turkov je ostalo na bojnem polju. Proti večeru so skušali napasti Turki skrajno levo bolgarsko krilo. Vnela se je huda bitka. Zmagali so zopet Bolgari. Odrezali so dva turška bataljona; vojaki so v divjem begu bežali proti morju, da bi se rešili na turško brodovje.

Hrabri dijaki.

Mladega bolgarskega dijaka so nekega večera poslali na ogled k turškim prednim stražam pred Odrinom. Bila je temna noč. Drzni vojak se je plazil k turškemu taboru. Naenkrat zapazi pred sabo jasno sliko: bila je turška straža. Bolgar je zadrževal sapo in se nalahno plazil bliže; potem je nenaadoma planil na Turčina, ga vrge na tla in ga zabodel v srce. Nato je oblekel Turkovo obleko in šel dalje. Prišel do prve straže, je nekaj mrmral kakor geslo, nato pa bliskovito zgrabil Turka za vrat in ga zadavil. Istotako je naredil s prihodnjo stražo. Nobeden teh Turkov ni imel časa, da bi le pihnil. Malo dalje je Bolgar naenkrat opazil dremajočo turško stotnijo. Brž se pomakne nazaj, sleče turško uniformo in hiti v bolgarski tabor; tu dobi oddelek vojakov, preseneti z njim spečo turško stotnijo in jo uniči. Drugo jutro je bil imenovan za poročnika.

Nemci o Črnogorcih.

O Črnogorcih je izrekel nemški zdravnik profesor Düring, ki se je mučil več časa v Črni gori in na bojišču ter na lastne oči videl, kaj se godi in kako se ljudstvo obnaša, to-le sodbo: Vsi so junaki od prvega do zadnjega. Med ranjenci so 15letni dečki in 70letni starčki. Dekleta se bojujejo enako hrabro kot moški. Od prestolonaslednikov žene do zadnje ženiče, vse je na delu, vse se trudi in skrbi. Navdušenje je velikansko, tudi če pada mož za možem. Posebno važno je vprašanje glede Skadra. In profesor Düring pravi, da sedaj popolnoma razume črnogorskega kralja in njegove težnje, dobiti to mesto v roke. Skader pomeni za Črnogorce zrak, luč, sonce! In tako padajo junaki, ostali se pa borijo dalje. Geslo je za vsakega: Skader mora biti naš! O kakih grozovitostih, kakor jih širijo nekateri listi, sploh ni govora. Da se pograbi tu pa tam malo bolj surovo, to je razumljivo;

mislimo, da v nemško-francoski vojski kulturni Nemci tudi niso z rokavicami prijemali Francozov! Z vjetniki delajo jako lepo in boljše se jim godi kot domačim vojakom. — Te besede moža-poštenjaka, ki ni gledal na ljudstvo v Črni gori kot zagrizen politik, ampak kot bližnji, kot človek, nam pač jasno kažejo, kako zavita in prav nesramno zlagana so razna nemška poročila, ki so polna le sovrašstva do Slovanov in katerih namen je, uporabljati izmišljena poročila za hujskanje proti Slovincem.

Politični ogled.

— **Prestolonaslednik** nadvojvoda Franc Ferdinand se je, kakor smo že poročali, nastanil za več mesecev s soprogo in otroci v gradu Miramar pri Trstu, kjer ga že pozdravlja mehka pomlad. Nadvojvoda rodovina prebiva ves čas večinoma po nasadih in na morju. Priredila je že lep izlet po tržaškem zalivu.

— **Trst.** V letošnjem poletju se bodo vršile volitve za tržaški deželni zbor, ki je obenem tudi občinski svet za Trst in okolico. Slovenci so dozdaj zmagovali samo v okolici, med tem ko so bili v mestu samem izvoljeni sami Lahi. Letos pa se pripravljajo, da naskočijo tudi mestne volilne okraje. Upanja na uspeh imajo mnogo, ker se slovenski in hrvaški živeli med trgovstvom v Trstu vedno bolj jači in množijo. — Slovenci so priredili že več volilnih sestankov. Seveda se tudi Lahi skrbno pripravljajo.

— **Madžarski kmetje.** V Budimpešti se je dne 17. marca vršil shod madžarskih kmetov pod predsedstvom bivšega poljedelskega ministra Daranji. Pritoževali so se, da ogrski državni zbor ne varuje s postavami kmečkega stanu, ter ugovarjali proti uvozu žive živine in prekomorskega mesa. Sklenili so, da te sklepe naznanijo vladi tudi ustmeno. Toda kakor se je videlo pri novem volilnem redu, se sedanja vlada bore malo briga za kmečki stan. Ta ji je prepošten in bi ji gledal na prste, zato pa ga je oropala volilne pravice. Za take čine, kakor so se dokazali sedanjí vladi, da se ukrade državi kar 4 milijone kron za strankarsko blagajno, niso kmetje, ampak židovje, edino pravi pomočniki.

— **Na Francoskem** hoče uvesti vlada pri vojaštvu zopet 3letno vojaško službo namesto 2letne, katero so pred nekaj leti upeljali. Na ta način si namerala Francija pomnožiti svoje vojaštvo, kar se ji zdi ozirom na pomnoževanje nemške armade za varstvo francoske domovine neobhodno potrebno. Socialni demokratje pa silno nasprotujejo vladni nameri in prirejajo velike shode proti 3letni vojaški službi. Na nekem takem shodu prejšnji teden v Parizu je prišlo med socialisti in policijo do krvavega boja. Mnogo oseb je bilo ranjenih. Čudno pa je za obnašanje socialnih demokratov, da v ministrstvu, ki je izdelalo in odobrilo dotično vojaško predlogo, sedita tudi 2 socialna demokrata kot ministra.

— **Francosko ministrstvo Briand,** novo ministrstvo pod novim predsednikom ljudovlade, Poincarjem, je dalo ostavko, katero je predsednik tudi sprejel. Vrgel ga je senat, nekaka naša gosposka zbornica, ki se je izrekel proti zastopstvu manjšin v novem volilnem redu. Večina, ki je nastopila proti ministru, se je sestavila iz vseh onih skupin, katere so bile nezadovoljne, da je vendar nekoliko zmernejši Poincarre bil izvoljen predsednikom republike. Kakšna je ta zmernost, nam kaže novi šolski zakon, ki bi je v obraz vsaki svobodi. Toda mnogi vendar niso zadovoljni s sedanjim predsednikom in zato so se sedaj maščevali nad njegovim ministrskim predsednikom Briandom. Baje je predsednik republike voljan, razpustiti državni zbor, ako bi se tudi še dalje delale težave. — Novo ministrstvo je sestavil prijatelj predsednika Poincarreja, republikanec Barthou. V novem ministrstvu je več članov prejšnje vlade.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

- 30. Bela nedelja: Angela.
- 31. ponedeljek: Modest, škof.
- 1. aprila, torek: Hugon, škof.
- 2. sredo: Francišek Pavlanski.
- 3. četrtek: Abundij, škof.
- 4. petek: Izidor, škof.
- 5. sobota: Vincencij F., spoznav.

Duh. vest. Župnik na Zgornji Poljskavi častiti gospod Franc Vidmajer in častiti gospod Anton Sebat, župnik pri Žusmu, menjata svoji mesti. Prvi bo inštaliran dne 1. aprila v Mariboru, drugi pa istega dne v Slov. Bistrici.

* **Osebnostna vest.** Deželni vinorejski nadzornik M. Jelovšek je obel in radi tega izostanejo gospodarski shodi, ki jih je nameraval imeti začetkom meseca aprila.

Iz južne železnice. Prestavljeni so: pristav F. Ulčnik iz Ptuja v Krivovrbo na Koroškem; asistent Fr. Oberstein iz Celja v Ptuj; provizorični asistent Rudolf Pliberšek iz St. Jurija na Pragersko.

Iz učiteljske službe. Na šestrazredni ljudski šoli, okolica Vojnik, drugi plačilni razred, je oddati mesto učiteljice; na šestrazrednici v St. Pavlu pri Preboldu, drugi plačilni razred, je razpisano mesto nadučitelja; na štirirazrednici pri Sv. Juriju ob Taboru, drugi plačilni razred, je oddati mesto učiteljice; prošnje do 15. aprila.